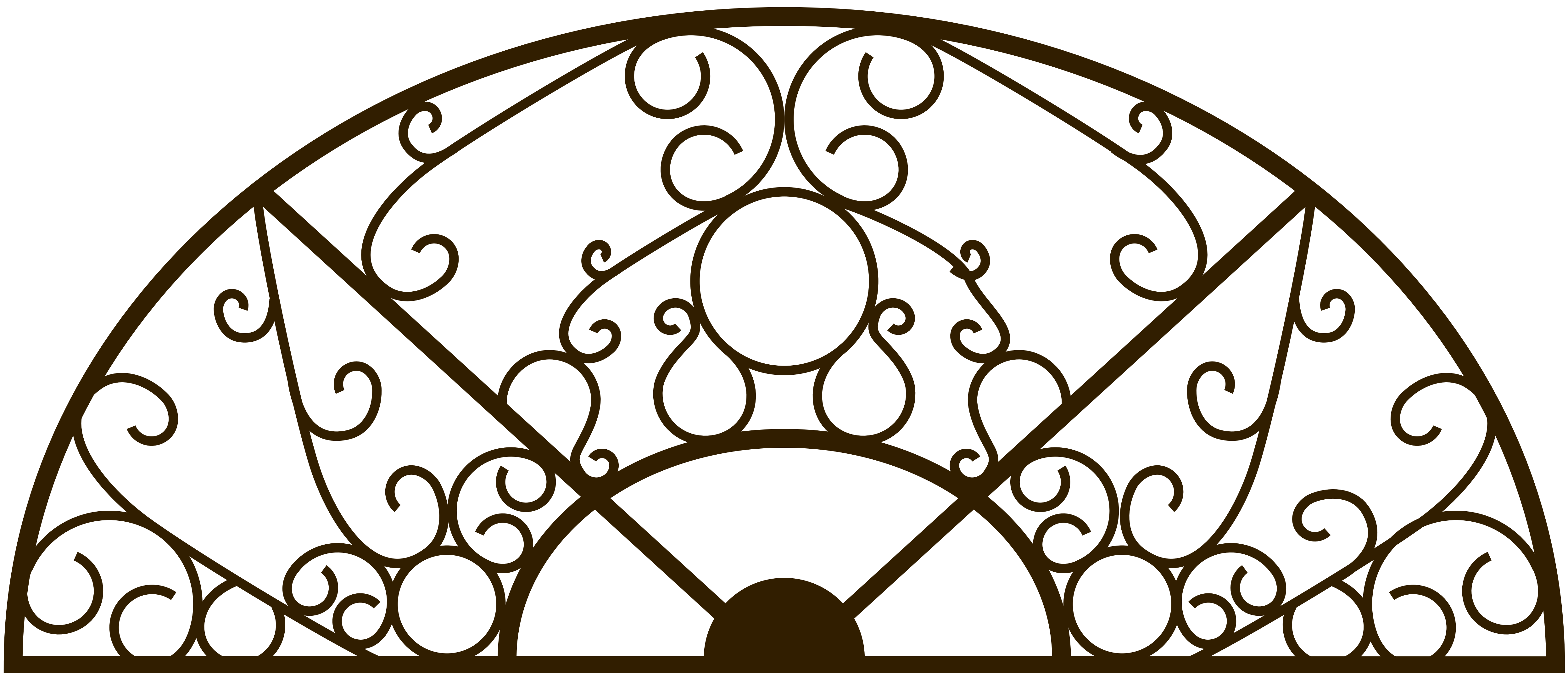

תחילת התיישבות יהודית במקום

בחלקו הצפון-מערבי של האי כרתים נמצאת העיר חאניה, השנייה בגודלה כיום מבחינת גודל האוכלוסייה, אשר עדות ראשונה להתיישבות יהודית ניתן למצוא מהמאה ה-1 או ה-2 לפנה"ס.

הקהילה

הקהילה היהודית הייתה רומניוטית ברובה, וישנן עדויות לכך שמוצאה של חלק מהקהילה הוא ממצרים. בשנת 1913 רוב היהודים עזבו את האי אחרי שאוחד עם יוון והיגרו למצרים, לטורקיה, ואף לצרפת ולארצות הברית. בית הכנסת 'עץ החיים' נבנה בשנת 1487, כשבעיר הייתה קהילה יהודית פעילה ושוקקת חיים.

בימי השלטון הוונציאני היו בין היהודים סוחרים עשירים אחדים, מעטים עסקו במסחר סיטונאי והרוב היו בעלי מלאכה. מצבם הכלכלי היה טוב והיו ביניהם גם עורכי דין, רופאים ומעתיקי ספרים. תחת שלטון הטורקים נפגעה כלכלת יהודי האי ורובם עסקו במלאכות וברוכלות. היהודים שנותרו בכרתים תחת שלטון יוון, היו פעילים במסחר ובתעשייה זעירה והיו ביניהם גם בעלי-מקצועות חופשיים.

הקהילה בשואה

ערב מלחמת העולם השנייה נמנו בכרתים 400 יהודים בלבד. האי כרתים שימש מקלט זמני לממשלת יוון, שרידי הצבא היווני ולכוחות סיוע בריטיים עם הכיבוש האיטלקי. זאת, עד לכיבוש ע"י הצבא הגרמני. באותה תקופה היתה בחאניה קהילה יהודית, שמנתה כ-270 נפש, מתוכה נלכדו 260 נפשות על-ידי הגסטפו והובלו במשאיות לאירקליון, שם הועלו על אנייה, יחד עם 400 בני ערובה יווניים. האנייה טובעה בים הפתוח, רק יהודים ספורים נצלו.

לאחר השואה

שבעה יהודים בלבד נותרו בעיר חאניה לאחר המלחמה. בעת ההפצה הגרמנית על העיר, נפגעו בתי הכנסת 'עץ החיים' ו'בית שלום' שהיו סמוכים אחד לשני. לאחר מאמצים הצליחו לשקם אותו וכיום עדיין משמש את הקהילה היהודית הקטנה במקום.

חאניה/קאניה, האי כרתים
(Χανιά, Κρήτη)

קהילות מספרות:
קהילות יהודיות
ביוון

קבוצת האיים היווניים
(Ιόνια Νήσα):

קורפו
זקינתוס/זאנתה
האיים רודוס וקוס
חאניה/קאניה, האי כרתים

